తీర్పు

నువ్వు నా దగ్గరికి రాకముం దెక్కడికీ వెళ్ళలేదా? గుడ్. మంచిదే! ఏడు మనుముల ఎరకల్లానాంటి వాణ్ణి. నాకు బార్లో ముప్పైఏళ్ళు పూర్తయి ఎన్నేళ్ళయ్యాయో చెప్పడానికి నే నిష్టపడను. కష్టపడి కట్టలుమోసే ఎప్పటికైనా మేస్త్రీప్లీడరు వవుతావు. తొందర పురోభివృద్ధికి శతృవు. కేస్ ‘లా’ బాగా చదువు. ఒక లా పాయింటు గురించి ఒక హైకోర్టు ఓలా అంటే, మరోటి మరోలా అంటుంది. పెళ్ళాం పిల్లల్ని కనాలా? వద్దా? అనడిగితే, కనాలని వొక హైకోర్టంటుంది, కనక్కర లేదని మగోటంటుంది. చేతనైతే మొగుణ్ణే కనమని మూడోదంటుంది.

నా చిన్నప్పుడొకడు బోలెడాస్తి తగలబెట్టకుండా చచ్చేడు. ఆ ఆస్తి నాదంది వాడి కూతురు. అంటే తన దంది. కాదన్నాడు వాడి తమ్ముడు. ఏం అంటే అది వాడి కూతురుకాదు. కాకపోయినా దానమ్మ దాన్నాన్నని పెళ్ళా

డలేదని మొండికెత్తేడు. బ్రతికున్నది చచ్చినవాడి కూతురా? కాదా అన్న పాయింటుమీద ముప్ఫైమంది సాక్షుల్ని విచారించి, ముత్తుస్వామయ్యరు ఆర్గుమెంట్ విని, కూతురే అంది మొదటికోర్టు. అపీలెత్తే కాదన్నారో హైకోర్టు సింగిల్ జడ్జి. మళ్ళీ అపీలెత్తే ఔనన్నా రిద్దరు జడ్జీలు.

అలా అని ఊరుకోకుండా దీనమ్మకి మొదట్లో ఇంకెవరితోనేనా పెళ్ళయిందా లేదా అన్న పాయింటెవరూ చూళ్ళేదని, ఆ పాయింటు విచారించమని కిందికోర్టుకి రిమాండ్ చేశారు. కిందికోర్టు మరో పదిమందిని విచారించి పెళ్ళయిందంది. దానిమీద అపీలెత్తే దీనమ్మకి అదివరకు పెళ్ళవలేదనే అన్నారు. మా క్లయింటు గెల్చుకుంది. కాని ఈ లోగా ఉట్టి ముసలిదైపోయింది. మూళ్ళక్షలాస్తికీ మూణ్ణాలపరక మిగల్లేదు. దాని మొహం నేను చూడలేకపోయేవాణ్ణి. కాని అది మాత్రం వారానికో అప్పడాలకట్ట ఇచ్చిపోయేది. ఆఖరికిఅప్పడాలమ్ముకొనే బతికిందిలే.

ఇంకే సీనియర్ దగ్గర కెళ్ళినా ఇలాంటి పాతకాలం సలహాలివ్వవచ్చు. నువ్వో పట్టుపుచ్చుకొని పనికి రావాలనుకుంటే ఎలాగా పుస్తకాల పురుగు వవుతావు. కష్టపడతావు. ముందుకొస్తావు. నాకు సందేహంలేదు. ఇవన్నీ తుప్పట్టిన కబుర్లే.

నీకు తెలీంది. నీ కెవ్వరూ చెప్పందీమాత్రం ఒకటుంది. జడ్జి మన సత్వంబట్టి పోవడం నేర్చుకోవాలి. దుర్యోధనుడే ఆయుధం తీస్తాడో ధర్మజుడికి ముందే తెలిసుండొచ్చు.

కాని జడ్జీ ఎప్పుడు ఏ అడ్డు పెడతాడో ముందుగా నీకు తెలీదు. చాలాసార్లు అతగాడికే తెలీదు.

“కాని మీవాడు పెళ్ళాన్నొదిలేశాడు. ఎలా నమ్మమంటావ్, వాడి సాక్ష్యం?” అని నీకాళ్ళలో కర్ర పెడతాడు. నీ కళ్ళల్లో కారం కొడతాడు. అంతవరకూ నీది స్ట్రాంగ్ కేస్ అనుకున్న నువ్వు నెత్తిన గుడ్డేసుకోవాల్సిందే. నీ క్లయింటు అనుకున్న ధరకి బంగాళాదుంపలు కొంటానన్నా అవతలివాడు అమ్మకపోవడానికీ, మీవాడు భార్య నొదిలెయ్యడానికి గల సంబంధం నీకు తెలీదు. అట్టే మాట్లాడితే జడ్జీకే తెలీదు. కాని నువ్వలా అన్లేవు. ఆ సంగతి నీకంటే జడ్జీకి బాగా తెలుసు.

నీ కేసు పోతుంది. నీకు నీరసం వస్తుంది. నువ్వాక్లబ్బు నుంచి ఆలస్యంగా వెళ్ళడానికి, అన్నం చల్లారిపోడానికి సంబంధం నీకు తెలీదు. నీ పెళ్ళాన్నడుగుతావు. ఆవిడ చెబుతుంది. నిజం చెప్పినందుకు నువ్వు కోంబడతావు. అడిగేవాడికి చెప్పేవాడు లోకువ. నీ పెళ్ళాం నీకు లోకువ. నువ్వు జడ్జీకి లోకువ.

ఇలా అంటున్నానని జడ్జీలకి మూడుచేతులూ, ముప్పై కాళ్ళూ, కొండజెర్రిలా ఉంటాయనుకోకు. వాళ్ళంతా నీలాంట్నా లాంటివాళ్ళే. చాలామంది నాకంటె మంచివాళ్ళు కూడా.

“వాళ్ళకి చెవులుంటాయేకాని కళ్ళుండవు. బుర్రుంటుంది కాని బుద్ధుండదు. గుండె ఉంటుందికాని దయుండదు” అని అంతా అనేమాటలు నేను అనను.

కాని నే ననేదిమాత్రం ఒకటే. వాళ్ళకి చాలా మామూలు విషయాలు అర్థంకావు. దాని క్కారణం వాళ్ళు కాకపోవచ్చు. పుట్టుకతో వచ్చిన గుణాలు మనం ఏం చేసినా పోవు. కాని, నా ఏడుపల్లా వీళ్ళు దేవుడిచ్చిన అజ్ఞానం వృద్ధి చేసుకుంటున్నారనే. దెబ్బలాడుకున్నా చాలామంది మొగుడూ పెళ్ళాలు కలిసే వుంటారనీ, పాతబాకీ ఎగ్గొట్టేసినా ఖాతాదారుకి మళ్ళీ అరువిస్తారనీ, ఒక తాగుబోతు మంచి భర్తకావచ్చనీ వగైరా విషయాలు వీళ్ళకి తెలియవు.

జీవితంలో ఢక్కామొక్కీలు తినవలసిన టైముకి వీళ్ళు మునసబులూ, మేస్ట్రిట్లూ అయి అడపెక్క కూర్చుంటారు. అక్కణ్ణించి చూస్తే మామూలు మనుషులు పురుగుల్లా కనిపిస్తారు. వెనకటికో జడ్జిగారిమీద అతని విధవొదిన మనోవర్తి డిక్రీ పొందిందట. దాంతో మనోవర్తి మనిషెవరైనా అతగాడి కోర్టుకొస్తే మండిపడి పోయేవాడు. మరో కోర్టువారిని వారి అన్న మోసం చేసేట్ట. దాంతో అతగాడు దావా చేసిన ప్రతి తమ్ముణ్ణీ తోబుట్టువుగా చూచుకునేవాడు.

అంచేత నేను చెప్పేదేమిటంటే నా పార్టీ అదృష్టం ఒకొక్కప్పుడు జడ్జిగారి జీవిత విశేషాలమీద ఆధారపడి వుంటుంది. ఉరుమూలూ, పిడుగులూలా సాక్ష్యముంటే ఏ చచ్చు ప్లీడరన్నా గెలుచుకుంటాడు. నీ క్లయింటు కేసు నిజమై, కోర్టుకు కావల్సిన అబద్ధసాక్ష్యం వాడు తేలేనప్పుడే నీకు కష్టం.

చాలాకాలం క్రిందట తను బార్‌లో కాలు పెట్టి నప్పుడు తన సీనియర్ లాయరు తనకిచ్చిన ఆ సలహా ఎందుకో సుదర్శనానికి అకస్మాత్తుగా జ్ఞాపకం వచ్చింది.

రాత్రి పదిగంటలు కొట్టి ఎంతసేపైందో వకీలు సుదర్శనానికీ, అతని కెదురుగావున్న కనకరావుకీ తెలీదు.

కనకరావు పెద్దలిచ్చిన ఆస్తికి పెద్దపెట్టున బిజినెస్ కలిపేడు. పెద్దలు కుదిర్చిన పెళ్ళానికి అన్ అఫీషియల్‌గా తోడు తెచ్చుకున్నాడు. అతను ఎలక్షన్‌కి నిలబడితే ఓట్లు టపటప రాల్తాయి. అతను కన్నెర్ర చేస్తే కొక్కిరాయి లీడర్లు కాలిపోతారు. అతను కంపెని పెడదామనుకుండేలోగానే చుట్టూ చేతులు చాపుతారు డబ్బు పట్టుకుని. ఊళ్ళో ఎవరు ముందుకు రావాలో, ఎవరు వెనక్కుపోవాలో నిశ్చయించేదతనే. కాని అదంతా రెండునెల్ల క్రిందవరకే. ఈ రెండు నెలల్లో...

"ఆ కుక్కవెధవ, సత్తిగాడు" అని కనకారావు తిట్టే సత్యనారాయణ ఎదురుతిరిగేడు. సత్యనారాయణ గుడ్డుదశలో వుండగా కనకారావు పొదిగి పిల్లనిచేస్తే, వాడే ఇప్పుడు గండభేరుండమై పీక పట్టుకున్నాడు. సత్యనారాయణ తలా, నాలిక, కుడిభుజమే కాకుండా శకునిగా ఉండేవాడు. "ఇప్పుడేం లాభం ? శనిగా తయారయ్యేడు. ఆ గాడిద రాజుగాడి పార్టీలో చేరిపోయాడు.

"నన్నొగ్గేశాడన్న ఇశారం లేదు. కాని ఆ ఎదవ గాడితో సెయ్యి కలిపేడంటేనే నాకు గుండె మండిపోద్ది.

నువ్వు సిన్నోడివి సుదరిసినంబాబూ! నా న్చెపుతా నినుకో. నువ్వు మేస్త్రీటుకోరటు వరండాల్లో యీది కుక్కలాకూకున్న రోజుల్లో నిన్ను పైకితీసింది నాను. నాను పోయేక అంతో డివి కావాలనుకునే వోణ్ని. ఏం నాభం? ఆ గుడ్డి సతిగాడు నీ కంచంలో కాలెట్టేడు. ఆడి పెళ్ళానికి జబ్బుచేస్తే ఏలకి ఏలు కరుసు సేసింది నాను. ఆ ఎదవ తమ్ముడికి ఎంబిబియస్సుకి దొనేసను కట్టింది నాను. ఆడి మిల్లుకీ, సినిమాహాలుకీ లైసెన్సులు తెచ్చింది నాను. ఆడి అప్ప మొగుడ్ని సంపించేస్తే, కేసు కామాపు చేయించింది నాను.

కన్నకొడుకుని సూసుకున్నట్లు సూసుకున్నాను. ఏఁన్నాబం! ఎనక దెబ్బ కొట్టేసేడు. ఆడు సైర్మెనవతానంటే నాను కాదంటానా? ఆ కుర్చీలో నానే కూకుండబెట్టే వోణ్ని. కానా ఎదవ ఆడి గవురవం నిలబెట్టుకోనేదు; నన్ను నిలబెట్టుకోనీనేదు.

ఇపు డెంతేడిసి ఏట్నాబం? నేను మాటాణ్ను. అసల్నాకు మాట్లంటే అసయం. నాక్కావలసింది పని. నువ్వు తపస్సే సేస్తావో, తన్నులే తింటావో నాకు తెల్దు. కాన్నా కేసు సిలబెట్టు. ఆడికాడ మూడువేలూ పుచ్చుకున్నమాట్నిజం. ప్రోనో ట్రాసిన మాటకూడా కాదన్ను. ఆడికేదో అవసరమొస్తే తిరిగిచ్చేసేను. వడ్డి ఆ డడగానేదు, నా నివ్వానేగు. మాకూమాకూ వడ్డీలెప్పుడూ లేవు.

డబ్బిచ్చినప్పుడు నాను ప్రోనోటుకూడా అడగనేదు. అప్పు డాడే 'నా పెళ్ళాం గుళ్ళో కెళ్ళినాది. తాళాలు దాని

కాడుండిపోనాయి. అది రాగానే ప్రోనోటు అంపిచేస్తా' నన్నాడు. కాని ఆడు పంపించానేదు; నా నడగానేదు. అప్పటి కాడికా దురుద్దేశం ఉందనికూడా అనుకోను. నాను డబ్బిచ్చినప్పుడు ఆడూ, నేనూ, ఆడి కుక్కా-తప్ప మరెవరూ నేరు. ఆడి కుక్క-కి మాటొస్తే ఆడికంటే నిజం సాచ్చికం కోరట్లో జెప్తాది. సూడు సుదరిసినం బాబూ! నాను డబ్బిచ్చేసినమాట నీకు తెల్సు, నాకు తెల్సు. ఊరందరికీ తెల్సు. కాని కోరటువారికి తెల్దు.

కాబట్టి ఏటిసేస్తావో సెయ్యి. వందేకావాలో, వెయ్యేకావాలో నన్నడుగు, నానిస్తాను. గాని ఆ ఎదవ తెచ్చిన ప్రోనోటు కేసు కొట్టించీ. అది సేతగాపోతే ఆణ్ని సంపించీ. నీ పెళ్ళాం పిల్లల భారం నాది" అంటూ లేచిపోయేడు కనకారావు. అతను వెళ్ళిపోయేక సుదర్శనం ఆలోచనలు రంగాచారిమీదికి వెళ్ళింది.

♦ ♦ ♦

రంగాచారి ఇద్దరందమైన ఆడపిల్లలకి అందమైనతండ్రి. ఇద్దరు మంచి కొడుకులకి అతి మంచినాన్న. ఒక పతివ్రతకి పుణ్యమూర్తయిన భర్త. దేశానికి బాధ్యతగల పౌరుడు. ఆ ఊరుకి కోర్టు మునసబు. అతనెప్పుడూ సిగరెట్టు కాల్చలేదు. పరస్త్రీని ప్రేమించలేదు. దొంగతనం చెయ్యలేదు. దొంగని వదిలెయ్యలేదు. అతనికి దేవునిపట్ల కృతజ్ఞతేగాని కావేషీ లేదు.

దేవుడున్నాడా? ఉంటే అంతకంటె దుర్మార్గు డెవ డైనా వున్నాడా? వగయిరా ప్రశ్న లతన్ని బాధించలేదు. దేవుడు మంచివాడు. పూర్వజన్మనీ, పునర్జనీ శంకించినవాడికి పుట్టగతుల్లేకుండా పోతాయి. ఈ జన్మ పూజలఫలంటే వచ్చే జన్మ. మనుషులు మంచివాళ్ళూ చెడ్డవాళ్ళూ అని రెండే రెండు రకాలు. నిన్నటి కాటుగాడు నేటి ఖూనీకోరు. ఈవేళ బడికెళ్ళని పిల్లడు తర్వాత జైలుకెళ్ళక మానడు. మంచితనా నికి మలేరియాలాంగ్ డిగ్రీలుండవు. చెడ్డతనానికి నిచ్చెన మెట్లుం డవు. చెడ్డతనం అవిభాజ్యం. ఒకవిషయంలో నీతి తప్పినవాడు మరోవిషయంలో దారి తప్పడనేమిటి గ్యారంటీ? ఇవి, రంగాచారి నమ్మకాలు.

◆ ◆ ◆

కేసు విచారణ పూర్తయింది. కనకారావు ఎంత బల వంతం చేసినా సుదర్శనం సత్యనారాయణని 'నీ అప్పని ఆర్ట్ న్యాణీ అంటారా లేదా?' అని అడగలేదు. కనకారావూ, సత్యనారాయణా ఇద్దరే సాక్షులు. బాకీ తీర్చేసేనని కనకా రావు సాక్ష్యం. ఇవ్వలేదని సత్యనారాయణ ప్రమాణం. కాని తనకీ, కనకారావుకీ మధ్య మంచి నమ్మకం వుండేదనీ, కనకారావు యిదివరకు తన దగ్గర బదులు పుచ్చుకొని తీర్చే సిన ప్రోనోట్లు తనవద్దే వదిలేసేడనీ కనకారావుకి డబ్బు లక్ష్యం లేదనీ సత్యనారాయణ వొప్పుకున్నాడు.

కాని సుదర్శనానికి మాత్రం సంతోషం కలగలేదు. కనకారావు తను భార్యతో కాపురం చేస్తున్నా, రంగమణిని

చేరదీసేననీ, ఇద్దరివల్లా పిల్లలున్నారనీ ఒప్పేసుకున్నాడు.

"భార్య వుండగా పరస్త్రీని కన్నెత్తి చూడడం పాపం."

"చూసేక చెయ్యి వెయ్యడం పాతకం"

"కాలుజారి సంబంధం ఏర్పడితే భార్యను పుట్టింటికి పంపించెయ్యకపోవడం అమానుషం."

"పెళ్ళాం పీకలమీద ఉంపుడుకత్తె అనే కత్తిని శాశ్వతంగా కొయ్యకుండా పెట్టిన పెద్దమనిషి, ఎదుటి పార్టీలో కలిసిపోయిన తన ఎక్స్ అసిస్టెంట్ పీక ఎందుక్కోసెయ్యడు ? ఈ ప్రశ్నలు మునసబుగారు వెయ్యరు ఆర్గ్యుమెంటులో కూడా, అవతలి వకీలు రామారావు వెయ్యడు. వేస్తే నే నయం. వెర్రో మొర్రో జవాబులు చెప్పుకోవచ్చు. వెయ్యని ప్రశ్నలు వేసిన ప్రశ్నలకంటె ప్రమాదకరం. అని సుదర్శనం అనుకుంటుండగా, కేసు మర్నాటికి ఆర్గుమెంటుకి వాయిదా పడటం, రంగాచారి మేనత్త కొడుక్కి అర్జంటుగా ఆపరేషను అని టెలిగ్రాం రావడం చేత అతను విశాఖపట్నం వెళ్ళిపోవడం జరిగిపోయాయి.

ఆపరేషను సక్సెస్‌ఫుల్. పేషెంట్ కూడా బతికేడు. మూడోనాటి మధ్యాహ్నం నిద్ర లేచేసరికి రంగాచారికి నరాలు ముడులు విడిపోయినట్టూ, యిన్నాళ్ళూ ఎముకలు దొలిచిన పురుగులు చచ్చిపోయినట్టూ, హాయిగా బద్ధకంగా, విలాసంగా మనస్సు స్నానం చేసినట్టుంది. హోటల్ గదిలో వాలుకుర్చీలో కూర్చున్నాడు రంగాచారి. గదిలో ట్రాన్స

పరంటు ప్లాస్టిక్ కర్టెన్ వెనక బంగారు బల్బు పెట్టినట్లు సాయంత్రపు ఎండ పడుతోంది.

సీలింగుఫ్యాను ప్రౌఢస్త్రీ కదలికలా ఆహ్లాదకరమైనంత మెల్లిగా తిరుగుతోంది.

ఈలోగా అడుగుల సవ్వడి.

కిటికీలో ఆశలకొసన పూసిన పువ్వులా ఒక స్త్రీ మొహం కనిపించి మాయమైంది.

తర్వాత ప్లాస్టిక్ కర్టెన్‌క్రింద గుండెని రేకెత్తించే ఎర్ర రంగు పట్టుచీరక్రింద గులాబీరంగు ఆడపాదం. ఎర్రటి వెల్వెట్ దిళ్ళమీద దుండవలసిన పాదం.

రంగాచారి హృదయంలో రోజాలు వికసించేయి.

పాదం కదలికకు లయవేసినట్లు గాజుల చప్పుడు.

రంగాచారి హృదయంలో సన్నగా వెయ్యి గిటార్లు ఒక్కసారి మ్రోగేయి.

పాదం మాయమైంది.

పక్కతలుపు తెరిచిన ధ్వనికి హృదయకవాటం ఓరగిల వాలింది.

"నువ్వెళ్ళి వారం కూర్చుంటే నే నొక్కతెనూ యీ హోటల్లో వుండలే నన్నయ్యా."

పాదానికి ముప్పైఏళ్ళుండొచ్చు. కాని మాటకి ముచ్చటగా మూడే. ముద్దొస్తోంది.

"నువ్వెళ్ళొద్దు బాబూ."

"మ రేం పర్వాలేదు. ఈ వారంరోజులూ పక్కరూముల వాళ్ళు ఆ మాత్రం సాయంచేసి పెడతార్లే" ఒక మొగకంఠం ధైర్యం చెబుతోంది. తర్వాత ఆ కంఠం ఓనరు వెళ్ళిపోయిన పాదాల చప్పుడు.

o o o

రాత్రి పది.

పక్కగదిలో పాదాల అలికిడి విని రంగాచారి చదువుతున్న పుస్తకం పక్కన పెట్టేశాడు.

పక్కగదిలో భళ్ళున కూజాపగిలిన ధ్వని.

"గుడ్ గాడ్ ! పాదాలు పగల్లేదు కదా !"

"లేదు" అన్నట్టు ఆ స్త్రీ గదిలోకి వచ్చేసింది.

"కాసిని మంచినీళ్ళిస్తారూ?" బిస్మిల్లాఖాను ఆ గొంతు నుంచి చాలా నేర్చుకోవలసి వుంది.

"అవశ్యం, కూర్చోండి."

ఆమె కూర్చుంది. రంగాచారిచ్చిన మంచినీళ్ళు జిన్‌లా రుచిచూసి గ్లాసు పక్కకి పెట్టేసి "పుస్తకా లేమైనా వున్నాయా ?" అనడిగింది.

పుస్తకా లున్నాయి.

చంద్రుడితో సయ్యాట లాడుతున్నట్టు, హోటేలు చెట్లలో దాగివున్న రంగు నక్షత్రాల్లా మిలమిల్లాడుతున్న డెకరేషన్ బల్బులూ వున్నాయి.

హోటలు కిటికీలోంచి ఆమె మొహాన్ని తొంగిచూసి అలంకరించుకున్న పెళ్ళికూతురు అనుకోకుండా అద్దంలో

చూసుకున్నప్పుడు సిగ్గుపడ్డట్టు బిడియపడి, మబ్బుతెర కప్పుకొన్న చంద్రుడూ వున్నాడు.

నీలి సముద్రంమీంచి వచ్చిన చల్లగాలీవుంది.

రంగాచారికి పరస్త్రీతో రాత్రిపూట ఒంటరిగా గదిలో వుండటం అది రెండోసారి. మొదటిసారి అతనితో వున్న ఆవిడ రిటైర్డు లేడీడాక్టరు. అప్పుడతనికి నూటరెండు జ్వరం కూడా.

నిజం చెప్పాలంటే యిప్పుడూ నూటారు జ్వరం వచ్చినట్టుందతనికి.

మంచినీళ్ళు కొచ్చినామె మర్నాడు ఉదయం కాఫీతాగి మరీ వెళ్ళింది ముచ్చటగా మూడ్రోజులు గడిచిపోయేయి.

* * *

'కాని కనకారావు భార్య కన్యాయం చేశాడు' అని కనకారావు భార్యకంటె ఎమోషనల్‌గా ఆర్గ్యూ చేశాడు అవతలి వకీలు రామారావు.

"చూడండి మిస్టర్ రామారావ్! ఈ దావా మూడు వేలూ తిరిగిచ్చేశాడా లేదా అన్నదొకటే ఇందులో పాయింట్" అన్నారు మునసబుగారు.

"తిరిగి యిచ్చేశా" డన్నారు ఆ తరువాత తీర్పులో.